

Teza: Uniewinnienie radcy prawnego

W niniejszej sprawie brak jest podstaw dowodowych do stwierdzenia, iż uchylanie się przez spółkę od zapłaty podatku było wynikiem zawinionego zachowania obwinionego radcy prawnego, pełniącego funkcję prezesa zarządu. Spółka nie posiadała realnych możliwości finansowych pozwalających na regulowanie jakichkolwiek zobowiązań (*vide* umorzone postępowanie egzekucyjne z uwagi na brak majątku spółki). Jednocześnie w sprawie brak było jakichkolwiek dowodów pozwalających stwierdzić, że obwiniony ponosi odpowiedzialność za fakt niewypłacalności spółki, tzn. że działał w tym zakresie celowo lub było to wynikiem jego lekkomyślności czy niedbalstwa.

Sygn. akt WO - 63/15

ORZECZENIE

z dnia 17 lutego 2016 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w

Warszawie w składzie następującym:

Przewodniczący: SWSD Krzysztof Górecki

Sędziowie: SWSD Jacek Klimowicz (sprawozdawca)

SWSD Mariusz Łątkowski

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Michała Jasiaka po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2016 r. na rozprawie

sprawy radcy prawnego G. S.

obwinionego o to, że:

działając jako Prezes Zarządu w firmie „Apteki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w okresie od 2008 r. do 2014 r. uchylał się od uiszczania podatku od nieruchomości położonej na terenie gminy P., która to zaległość wynosi obecnie 30.000 zł, czym dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego, tj. naruszył podstawowe wartości i zasady wykonywania zawodu radcy prawnego, określone w art. 6 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w związku z art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych

z powodu odwołania pokrzywdzonego Wójta Gminy P. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 16 czerwca 2015 r. w sprawie o sygn. akt D 2/2015

orzeka:

1.

Zaskarżone orzeczenie utrzymuje w mocy.

2.

Kosztami postępowania odwoławczego w kwocie 1.000,00 zł (jeden tysiąc złotych) obciąża Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 12 czerwca 2014 r. Wójt Gminy P. wniósł skargę na radcę prawnego G. S. o to, że działając jako Prezes Zarządu w firmie „Apteki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w okresie od 2008 r. do 2014 r. notorycznie uchylał się od uiszczania w imieniu spółki podatku od nieruchomości położonej na terenie gminy P., czym naruszył podstawowe wartości i zasady wykonywania zawodu radcy prawnego.

W odpowiedzi na skargę z dnia 27 czerwca 2014 r. radca prawny zaprzeczył twierdzeniom jakoby był odpowiedzialny za zobowiązania spółki, informując, iż nie pełni żadnej funkcji w spółce.

W trakcie postępowania wyjaśniającego Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego ustalił zasadność wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec radcy prawnego G. S.. Postanowieniem z dnia 21 października 2014 r. Rzecznik przedstawił obwinionemu zarzuty o to, że działając jako Prezes Zarządu w firmie „Apteki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w okresie od 2008 r. do 2014 r. uchylał się od uiszczania podatku od nieruchomości położonej na terenie gminy P., która to zaległość wynosi obecnie 30.000 zł, czym dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego, tj. naruszył podstawowe wartości i zasady wykonywania zawodu radcy prawnego, określone w art. 5 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w związku z art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych. W postępowaniu wyjaśniającym przesłuchano obwinionego, pokrzywdzonego oraz przeprowadzono dowody z dokumentów, w tym wydruków z KRS spółki, której prezesem był obwiniony.

Pismem z dnia 3 grudnia 2014 r. Rzecznik wniósł do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, podtrzymując dotychczasowe zarzuty. Po rozpoznaniu sprawy na rozprawie w dniu 16 czerwca 2015 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uniewinnił radcę prawnego G. S. od zarzucanego czynu. Zdaniem Sądu I instancji regulowanie zobowiązań podatkowych jest obowiązkiem prawnym, zatem naruszenie tego obowiązku stanowi naruszenie prawa. W związku z tym radca prawny naruszający prawo w ten sposób, podlega odpowiedzialności prawnej za przewinienie dyscyplinarne. Jednakże zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego odpowiedzialność dyscyplinarna w tej sprawie, tak jak w przypadku każdego innego czynu, uzależniona jest od ustalenia na podstawie materiału dowodowego sprawy, że obwinionemu można przypisać winę w popełnieniu danego czynu.

Zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w sprawie niniejszej brak jest w materiale dowodowym okoliczności, które pozwalałyby na przypisanie obwinionemu winy w popełnieniu zarzucanego mu czynu. Aby przypisać obwinionemu winę, należałoby wykazać, że spółka posiadała środki finansowe na uregulowanie zobowiązań. W innym przypadku, zdaniem Sądu, uregulowanie należności należy uznać za obiektywnie niemożliwe, zatem trudno jest także przypisywać odpowiedzialność dyscyplinarną w tym zakresie. Sąd uznał zatem, że skoro egzekucja wobec spółki była bezskuteczna, to równoznaczne jest z jej złą kondycją finansową. W związku z tym w ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego brak było winy w działaniu obwinionego, co skutkowało jego uniewinnieniem.

Odwołanie od powyższego orzeczenia wywiódł pokrzywdzony zaskarżając je w całości i zarzucając:

- błędne uznanie, iż obwiniony nie ponosi winy za nieregulowanie zobowiązań podatkowych przez „Apteki (...) sp. z o.o. w sytuacji utrudniania przez radcę prawnego postępowania podatkowego i egzekucyjnego,
- pominięcie okoliczności braku składania przez obwinionego jako Prezesa spółki sprawozdań finansowych do KRS,
- naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów art. 7 k. p. k poprzez uznanie, że skoro postępowanie egzekucyjne uznano za bezskuteczne z braku majątku spółki to tym samym nie jest możliwe zaspokojenie wierzycieli i w związku z tym nie można przypisać winy obwinionemu rozciągając jednocześnie okres niemożliwości zapłaty podatku na cały okres trwania obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości.

Mając na uwadze powyższe wnosił o zmianę w całości zaskarżonego orzeczenia poprzez uznanie obwinionego radcą prawnego winnym ewentualnie uchylenie w całości zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie pokrzywdzonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Wyższy Sąd Dyscyplinarny przyjmuje za własne. W szczególności podkreślenia wymaga fakt, iż w sprawie w zasadzie nie było kwestionowane przez żadną ze stron, że spółka której prezesem zarządu był obwiniony, nie wносиła stosownych sum tytułem podatku od nieruchomości. W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Sąd I instancji przeprowadził w sprawie postępowanie dowodowe w sposób prawidłowy, opierając się na dowodach z dokumentów, przesłuchaniach stron, oraz zeznaniach świadków. Sąd nie pominął wniosków dowodowych stron, nie zachodziły także podstawy do przeprowadzenia jakichkolwiek dowodów z urzędu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny podziela także rozważania Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w zakresie braku winy obwinionego, które skutkowały jego uniewinnieniem. Przede wszystkim podkreślenia wymaga fakt, iż odpowiedzialność dyscyplinarna ma charakter zindywidualizowany i dotyczy osobistego działania poszczególnych osób podlegających tej odpowiedzialności. Oznacza to, że w niniejszej sprawie kluczowe jest nie tyle stwierdzenie, czy spółka której prezesem był obwiniony naruszyła przepisy prawa podatkowego, istotna jest natomiast ocena osobistego zachowania obwinionego i ustalenie, czy ponosi on winę za fakt nieuregulowania przez spółkę zobowiązań podatkowych.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w niniejszej sprawie brak jest podstaw dowodowych do stwierdzenia, iż uchylenie się przez spółkę od zapłaty podatku było wynikiem zawinonego zachowania obwinionego. W tym zakresie należy powtórzyć słuszne rozważania Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego na tle materiału dowodowego sprawy, w wyniku których Sąd doszedł do wniosku, że spółka nie posiadała realnych możliwości finansowych pozwalających na regulowanie jakichkolwiek zobowiązań (vide umorzone postępowanie egzekucyjne z uwagi na brak majątku spółki). Jednocześnie w sprawie brak było jakichkolwiek dowodów pozwalających stwierdzić, że obwiniony ponosi odpowiedzialność za fakt niewypłacalności spółki, tzn. że działał w tym zakresie celowo lub było to wynikiem jego lekkomyślności czy niedbalstwa. Mając na uwadze powyższe, oraz biorąc pod uwagę zasadę rozstrzygania wszelkich wątpliwości na korzyść obwinionego, rozstrzygnięcie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego uniewinniające obwinionego, należy uznać za prawidłowe. W tym kontekście pierwszy z zarzutów odwołania pokrzywdzonej jest nietrafny.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów odwołania pokrzywdzonej, należy wskazać, że pominięcie okoliczności braku składania przez obwinionego jako prezesa spółki sprawozdań finansowych do KRS, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Kwestia braku sprawozdań nie była objęta zakresem wniosku o wszczęcie postępowania, a w związku z tym nie wpływa na ocenę zachowania obwinionego w zakresie obowiązków podatkowych spółki. Jednocześnie w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego brak jest w sprawie przesłanek świadczących o naruszeniu zasady swobodnej oceny dowodów. Uznanie przez Sąd, że skoro postępowanie egzekucyjne uznano za bezskuteczne z braku majątku spółki to tym samym nie jest możliwe zaspokojenie wierzycieli, jest prawidłowe i logiczne. Konsekwencją takiego logicznego rozumowania była konstatacja, że w związku z tym nie można przypisać winy obwinionemu. Należy podkreślić, że Okręgowy Sąd Dyscyplinarny opierał się na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym i nie mógł czynić jakichkolwiek domysłów. Sąd przeprowadził wszelkie dowody wnioskowane przez oskarżyciela i pokrzywdzonego, a z tak zgromadzonego materiału dowodowego nie sposób jest wyciągnąć wniosku, iż obwiniony ponosi winę w jakimkolwiek zachowaniu uniemożliwiający regulowanie przez spółkę zobowiązań podatkowych.

Ze wskazanych względów, orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego jako prawidłowe zostało utrzymane w mocy.

O kosztach postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym orzeczono w oparciu o przepis art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych w związku z § 1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 oraz § 3 ust. 2 uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.